

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРНІГІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Навчально-науковий інститут права і соціальних технологій
Юридичний факультет
Кафедра кримінального права та правосуддя

Судові та правоохоронні органи

Методичні вказівки до написання контрольної роботи
для здобувачів вищої освіти денної та заочної форми навчання
за спеціальністю 081 «Право»
освітньо-професійною програмою «Кримінальна юстиція (Суд. Прокуратура.
Адвокатура),

Обговорено і рекомендовано
на засіданні кафедри
кримінального права та правосуддя
Протокол № 11 від 14.01.2020 року

Судові та правоохоронні органи. Методичні вказівки до написання контрольної роботи для здобувачів вищої освіти денної та заочної форми навчання спеціальності 081 «Право» освітньо-професійною програмою Кримінальна юстиція (Суд. Прокуратура. Адвокатура)» / Укл.: Головка М.Б. – Чернігів : ЧНТУ, 2020. – 53 с.

Укладач: Головка Михайло Борисович, професор кафедри кримінального права та правосуддя, к.ю.н., доцент

Відповідальний за випуск: Коломієць Наталія Володимирівна, завідувач кафедри кримінального права та правосуддя, доктор юридичних наук, доцент.

Рецензент: Марущак Наталія Володимирівна, кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри теорії та історії держави і права, конституційного права юридичного факультету Навчально-наукового інституту права і соціальних технологій ЧНТУ

ЗМІСТ

1. ВИМОГИ ДО ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ.....	4
2. ВАРІАНТИ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ	5
3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ	52
4. ЗРАЗОК ОФОРМЛЕННЯ ТИТУЛЬНОЇ СТОРІНКИ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ.....	53

1. ВИМОГИ ДО ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Контрольна робота з навчальної дисципліни «Судові та правоохоронні органи» – форма самостійної роботи здобувачів вищої освіти, яка сприяє глибшому вивченню навчального курсу, надбанню необхідної для майбутньої професійної практики досвіду збирання та обробки певних матеріалів, оволодінню пізнавальними навичками самостійної творчої діяльності задля отримання системи нових знань.

У запропонованих завданнях дано десять варіантів контрольної роботи. Кожний варіант складається з теоретичного питання, 10-ти тестових завдань та двох ситуаційних задач. Для полегшення виконання роботи до кожного варіанту дано стислі методичні рекомендації та список рекомендованої літератури. Складені контрольні завдання з урахуванням програми курсу «Судові та правоохоронні органи».

Контрольна робота виконується державною мовою, грамотно, чітко і акуратно. Сторінки слід пронумерувати. Для можливих зауважень викладача треба залишити поля. В кінці роботи наводиться список фактично використаної літератури (навчальної, спеціальної, нормативного матеріалу). В кінці контрольної роботи проставляється дата її виконання.

На обкладинці роботи вказується прізвище, ім'я та по батькові студента, домашня адреса, найменування предмета, навчальна група.

До написання роботи слід приступити після уважного вивчення відповідного розділу навчального посібника з навчальної дисципліни «Судові та правоохоронні органи». Далі добирається і вивчається інша спеціальна література. Проте слід мати на увазі, що літературні джерела, видані в Росії або інших зарубіжних країнах, можна використовувати лише для висвітлення теоретичних положень, статистичні ж дані та результати кримінологічних досліджень по них – лише у порівняльному аспекті.

У тестових завданнях містяться всі дані для єдиного варіанту її вирішення. У ході розв'язання ситуаційних задач не рекомендується давати однозначні відповіді на поставлені запитання типу „так" або „ні". Відповідь повинна бути чіткою, повною, мотивованою. Рішення задачі повинно складатися з логічно пов'язаних суджень, з яких було б видно, яким шляхом студент прийшов до кінцевого результату. Для вирішення задач потрібно спочатку ретельно прочитати її зміст і з'ясувати, на які запитання необхідно дати відповідь, далі слід вивчити рекомендовану літературу.

Контрольна робота направляється викладачу для перевірки у строки, що вказані в графіку навчального процесу студента, через систему дистанційного навчання «Мудл» - <https://eln.stu.cn.ua/course/view.php?id=1993>

У контрольній роботі, яка визнана задовільною, викладач виставляє оцінку. Контрольна робота, у якій здобувач вищої освіти не розкрив основний зміст теоретичного питання, тестових завдань або в них є серйозні помилки чи невірно вирішені ситуаційні задачі оцінюється оцінкою „не зараховано" і повертається студентові для доопрацювання.

Повторно виконана контрольна робота також повертається викладачу для перевірки через систему дистанційного навчання.

У випадку невиконання контрольної роботи здобувач вищої освіти не допускається до складання екзамену з навчальної дисципліни.

2. ВАРІАНТИ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

ВАРІАНТ 1

А. Теоретичне питання

Судова система України (судоустрій).

Орієнтовний план

1. *Загальні засади організації судової влади*
2. *Система судів загальної юрисдикції*
3. *Місцеві суди*
4. *Апеляційні суди*
5. *Вищі спеціалізовані суди*
6. *Верховний Суд України*

Б. Тестові завдання

1. *Судова влада реалізується шляхом здійснення правосуддя у формі:*
 - а) цивільного та кримінального судочинства, адміністративного та господарського судочинства;
 - б) податкового судочинства;
 - в) нотаріального процесу.
2. *Серед перелічених оберіть, будь-ласка, визначення судової влади, яке найбільш точно характеризує цю гілку державної влади:*
 - а) судова влада – це специфічна гілка єдиної державної влади, яка має власну виключну компетенцію щодо розгляду юридично значущих справ, що мають правові наслідки, і реалізується виключно конституційними органами (судами) в межах закону та спеціальних (судових) процедур;
 - б) судова влада – це гілка державної влади, основним призначенням якої є вирішення правових конфліктів, які виникають у суспільстві;
 - в) судова влада – це гілка державної влади, яка реалізується виключно судами.
3. *До форм реалізації судової влади належать:*
 - а) судове провадження;
 - б) конституційне та цивільне судочинство;

- в) конституційне, цивільне, господарське, адміністративне та кримінальне судочинство;
- г) цивільне і кримінальне судочинство.

4. *Основною функцією судової влади є:*

- а) розгляд правових конфліктів;
- б) розгляд скарги на дії посадових осіб;
- в) вирішення юридично значущих справ, що мають правові наслідки;
- г) офіційне засвідчення юридичних фактів.

5. *Правосуддя – це....., що здійснюється судом на підставі закону, зміст якої становить розгляд і вирішення судових справ з метою забезпечення гарантованих Конституцією України та законами прав і свобод людини і громадянина, прав та законних інтересів юридичних осіб, інтересів суспільства та держави, а результатом якого є постановлення правосудного судового рішення, яке має загальнообов'язковий характер.*

- а) особливий вид державної діяльності;
- б) цивільний процес;
- в) процесуальний стан;
- г) статут.

6. *Головне призначення судової влади:*

- а) вирішення віднесених законодавством до її компетенції правових конфліктів, які виникли у суспільстві;
- б) надання владних повноважень;
- в) розгляд заяв та скарг.

7. *Самостійність судової влади означає:*

- а) суди нікому не підзвітні і мають для здійснення судових функцій усі необхідні повноваження, якими наділені законом;
- б) вирок, рішення, постанова чи ухвала суду, які набрали законної сили є обов'язковими для адресатів, мають для них силу закону і є обов'язкові для виконання на території України;
- в) судові рішення не потребують попередньої згоди чи затвердження будь-якої посадової особи чи державного органу;
- г) діяльність органів досудового слідства, прокуратури не підміняє діяльність суду, а лише сприяє їй.

8. *Характерною особливістю судової влади є:*

- а) суворо регламентований законом процес, порядок її здійснення;
- б) суворо регламентований законом процес надання коштів;
- в) балансування регламентаційних даних справ певної компетенції.

9. *Відповідно до Конституції України передбачено такі форми участі народу у відправленні правосуддя в Україні:*

- а) суд шефенів і суд присяжних;
- б) народні засідателі, присяжні і шефени;
- в) суд присяжних.

10. Підставами для ліквідації чи утворення судів є:

- а) зміна адміністративно-територіального устрою;
- б) видання постанови Кабінету Міністрів України;
- в) зміна форми правління.

В. Ситуаційні задачі

1. До голови місцевого суду зі скаргою на суддю М. звернулися потерпілий С. та його представник адвокат Н. Вони скаржилися, що незважаючи на їх клопотання на ознайомлення з протоколом судового засідання, заявлене у передбачений законом триденний строк, а ні після завершення 7 діб, що надані законом для виготовлення протоколу, а ні протягом трьох діб, що даються законом для ознайомлення з ним, їм не була надана можливість реалізації їх права. Лише за дві доби до завершення 15-денного строку на апеляційне оскарження вони отримали змогу ознайомитись з протоколом судового засідання, що унеможливило виконання усіх вимог до апеляційної скарги.

Оскільки скарги такого змісту на суддю М. голова суду отримував неодноразово, та враховуючи, що згідно з процесуальним законом протокол судового засідання у суді першої інстанції веде секретар судового засідання і підписують головуючий та вказаний секретар, він вирішив притягнути до дисциплінарної відповідальності обох.

Судді М. він оголосив зауваження, а секретареві судового засідання – догану, про що видав відповідний наказ.

Хто має право накладати дисциплінарні стягнення на секретаря судового засідання? Чому? Який вид повноважень здійснював голова місцевого суду? Яка природа взаємовідносин голови суду і судді суду?

2. Голова апеляційного загального суду вніс на затвердження зборів суддів апеляційного суду запропонований ним персональний склад судових палат. Збори суддів затвердили пропозицію голови суду.

Суддя Р., який після розподілу почав працювати у судовій палаті з цивільних справ, через декілька тижнів звернувся до голови суду з проханням перевести його до судової палати з кримінальних справ, оскільки його попередній досвід у якості судді і професійний та науковий інтерес більш пов'язані з розглядом кримінальних справ, ніж цивільних. Голова суду відмовив у проханні, мотивуючи тим, що існуючий персональний розподіл його, як керівника суду, задовольняє, він є оптимальним, оскільки враховує у міру можливості професійні якості і нахили усіх суддів, а не лише одного. Тоді суддя Р. звернувся до зборів суддів апеляційного суду області з проханням підтримати його бажання працювати в судовій палаті з кримінальних справ. Загальні збори, вислухавши усі доводи судді Р. та заперечення голови суду, дійшли висновку, що доцільніше суддю Р. ввести у склад судової палати з кримінальних справ.

Чи були компетентними збори суддів у вирішенні питання, з яким звернувся до них суддя? Які наслідки позитивного вирішення прохання судді? Які повноваження зборів суддів? Яке призначення органів суддівського самоврядування, які вони мають організаційні форми?

Методичні рекомендації

А. Виклад теоретичного матеріалу можливий після вивчення теми "Поняття, ознаки, функції та співвідношення судової влади з іншими гілками державної влади. Судова влада як одна з гілок державної влади", «Судова система України». Слід детально зупинитися на таких важливих теоретичних питаннях, як: загальні засади організації судової влади; система судів загальної юрисдикції; місцеві суди; апеляційні суди; Вищі спеціалізовані суди; Верховний Суд України

Б. Тестові завдання ґрунтуються на знаннях, отриманих після вивчення наступних тем: „Поняття та ознаки судової влади в Україні», «Судова система в Україні».

В. Для вирішення практичних завдань необхідно проаналізувати норми Закону України «Про судоустрій і статус суддів» від 02.06.2016 р.

Список рекомендованих джерел

1. Про судоустрій і статус суддів : Закон України від 2.06.2016 р. № 1402- VIII-ВР.
2. Загальна декларація прав людини // Права людини і професійні стандарти для юристів в документах міжнародних організацій. – Амстердам – К., 1996. – 342 с.
3. Клименко Н.І. Правоохоронні органи України: Навч. посібник. – К.: Вид-во Європ. ун-ту, 2002. – 194 с.
4. Кодекс України про адміністративні правопорушення : Закон України від 07.12.1984 року №80731-10-ВР // Відомості Верховної Ради України. - 1984, додаток до № 51. - Ст.1122
5. Конвенція про захист прав і основних свобод людини від 4 листопада 1950 року (із поправками, внесеними відповідно до положень Протоколу № 11) // Збірка договорів Ради Європи. – К., 2000. – 656 с.
6. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 р., № 254к/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. - № 30. – Ст. 141.
7. Кримінальний процесуальний кодекс України // Відомості Верховної Ради України, 2013, № 9-10, ст. 88, із змінами, внесеними згідно із Законом України від 07.10.2014 р., № 1689-VII, ВВР, 2014, № 46, ст. 2046.
8. Кримінальний процесуальний кодекс України: наук.-практ. коментар у 2-х т. Т. 1 / О. М. Бандурка, Є. М. Блажівський, Є. П. Бурдоль та ін.; за заг. ред. В. Я. Тація, В. П. Пшонки, А. В. Портнова. – Харків.: Право, 2012. – 768 с.
9. Організація судових та правоохоронних органів України у схемах: навч. посіб. / А.В. Лапкін. – Харків: Право, 2012. – 136 с.

ВАРІАНТ 2

А. Теоретичне питання

Загальні положення статусу суддів

Орієнтовний план

1. Статус судді та забезпечення незалежності судді.
2. Права та обов'язки судді.
3. Порядок зайняття посади судді.
4. Вимоги до кандидатів на посаду судді. Порядок добору та призначення на посаду судді.
5. Проведення конкурсу на зайняття вакантної посади судді. Призначення на посаду судді.
6. Правовий статус присяжного.
7. Порядок призначення на посаду судді вищого спеціалізованого суду або Верховного Суду за спеціальною процедурою.

Б. Тестові завдання

1. Основними принципами судової влади в Україні є:
 - а) норми найбільш загального, що визначають місце судової влади в системі єдиної державної влади, побудову її основних інститутів;
 - б) норми найбільш загального характеру, що визначають місце судової влади в системі єдиної державної влади, побудову її основних інститутів і процедуру розгляду справ судами;
 - в) норми найбільш загального характеру, що визначають роль суду в правовій державі.
2. До керівних принципів судочинства Конституція України відносить:
 - а) територіальність;
 - б) забезпечення обвинуваченому права на захист;
 - в) спеціалізація;
 - г) об'єктивність.
3. Із запропонованих оберіть принципи, які належать до організаційних принципів судової влади:
 - а) справедливість судової влади;
 - б) інстанційність;
 - в) верховенство права.
4. Принципи судової влади слід визначити як:
 - а) керівні засади розгляду судами справ;

б) норми найбільш загального характеру, що визначають місце судової влади в системі єдиної державної влади, побудову її основних інститутів і процедуру розгляду справ судами;

в) норми найбільш загального характеру, що визначають роль суду в правовій державі;

г) норми найбільш загального, що визначають місце судової влади в системі єдиної державної влади, побудову її основних інститутів.

5. Система принципів судової влади складається із:

а) інституціональних і функціональних принципів;

б) інституціональних, функціональних, організаційних і судоустрійних принципів;

в) інституціональних, функціональних і організаційних принципів

6. Позначте, що передбачає гласність як принцип правосуддя:

а) свободу висловлення думки;

б) право кожного знати про розгляд своєї справи, брати участь у її розгляді, знати про результати розгляду;

в) однакостайність при ухваленні судових рішень;

г) участь народу у здійсненні правосуддя через присяжних.

7. Позначте, що передбачає принцип диспозитивності:

а) суд вирішує лише ті питання, про вирішення яких його просять сторони

б) розгляд справи в усіх судах відбувається відкрито

в) суд не може виходити за межі вимог сторін у справі

г) сторони вільно розпоряджаються своїми правами щодо предмета спору

8. Що з переліченого не відноситься до конституційних засад судочинства в Україні?

а) законність;

б) гласність судового процесу та його повне фіксування технічними засобами; в) забезпечення доведеності вини;

г) здійснення дисциплінарного провадження стосовно суддів Верховного Суду України і суддів вищих спеціалізованих судів та розгляд скарг на рішення про притягнення до дисциплінарної відповідальності суддів апеляційних та місцевих судів, а також прокурорів.

9. Відповідно до основних засад судочинства, встановлених Конституцією України, підтримання публічного обвинувачення в суді здійснює:

а) прокурор;

б) слідчий суддя;

в) адвокат потерпілої сторони;

г) громадський обвинувач.

10. *Що з переліченого відноситься, згідно Конституції України, до основних засад судочинства в Україні?*

- а) верховенство права;
- б) законність;
- в) можливість звернення до міжнародних судових установ;
- г) безкоштовність.

В. Ситуаційні задачі

1. Громадянин України С., 30 років, відпрацювавши три роки юрисконсультантом за контрактом на одному з приватних підприємств, звернувся до Вищої кваліфікаційної комісії суддів України з проханням, щоб Президент України призначив його суддею місцевого загального районного суду.

Чи відповідає закону такий порядок призначення суддею? Назвіть вимоги, що встановлені у законодавстві до кандидатів на посаду суддів. Який порядок обрання та призначення на посаду суддів в Україні?

2. Суддя місцевого загального суду, призначений вперше, до займання посади судді був одним із засновників юридичної фірми. Але, ставши суддею, він після робочого дня, а також у вихідні дні консультував постійних клієнтів фірми, які оплачували його послуги на банківський рахунок фірми.

Коли про це стало відомо, його запросили до кваліфікаційної комісії суддів, щоб або спростувати цю інформацію, або дати стосовно неї пояснення.

Суддя підтвердив правдивість інформації і пояснив, що він не бачить у його вчинках порушень закону:

– по-перше, він давав консультації поза приміщенням суду і не в робочий час, тобто на його службових обов'язках це ніяк не відбивалося;

– по-друге, він консультував клієнтів з питань законодавства у сфері підприємницької діяльності, спори з яких, якщо такі виникають, розглядаються господарськими судами, а він працює у загальному місцевому і за внутрішньою спеціалізацією розглядає кримінальні справи;

– по-третє, у юридичній фірмі працюють тільки його син зі своєю дружиною, які ще не мають значного досвіду і тому не можуть консультувати зі складних питань права, що може відбитися на іміджі фірми, а звідси і на розмірах доходів, а існуюча ситуація дозволяє його сім'ї бути матеріально забезпеченою, а значить і він як суддя є більш незалежним, ніж його колеги.

Чи сумісна вказана діяльність зі статусом судді? Якщо ні, то яке рішення має прийняти кваліфікаційна комісія? Який орган і в якому порядку приймає рішення про несумісність?

Методичні рекомендації

А. Виклад теоретичного матеріалу можливий після вивчення теми "Поняття, ознаки, функції та співвідношення судової влади з іншими гілками державної влади. Судова влада як одна з гілок державної влади", «Судова система України». Слід детально зупинитися на таких важливих теоретичних

питаннях, як: статус судді та забезпечення незалежності судді; права та обов'язки судді; порядок зайняття посади судді; вимоги до кандидатів на посаду судді; порядок добору та призначення на посаду судді; проведення конкурсу на зайняття вакантної посади судді; призначення на посаду судді, правовий статус присяжного; порядок призначення на посаду судді вищого спеціалізованого суду або Верховного Суду за спеціальною процедурою.

Б. Тестові завдання ґрунтуються на знаннях, отриманих після вивчення наступних тем: „Поняття та ознаки судової влади в Україні», «Конституційні засади (принципи) здійснення правосуддя», «Судова система в Україні».

В. Для вирішення практичних завдань необхідно проаналізувати норми Закону України «Про судоустрій і статус суддів» від 02.06.2016 р.

Список рекомендованих джерел

1. Про судоустрій і статус суддів : Закон України від 2.06.2016 р. № 1402- VIII-ВР.
2. Загальна декларація прав людини // Права людини і професійні стандарти для юристів в документах міжнародних організацій. – Амстердам – К., 1996. – 342 с.
3. Клименко Н.І. Правоохоронні органи України: Навч. посібник. – К.: Вид-во Європ. ун-ту, 2002. – 194 с.
4. Кодекс адміністративного судочинства України : Закон України від 06.07.2005 р. №2747-15-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 2005. - № 35-36, № 37. - Ст.446
5. Кодекс України про адміністративні правопорушення : Закон України від 07.12.1984 року №80731-10-ВР // Відомості Верховної Ради України. - 1984, додаток до № 51. - Ст.1122
6. Конвенція про захист прав і основних свобод людини від 4 листопада 1950 року (із поправками, внесеними відповідно до положень Протоколу № 11) // Збірка договорів Ради Європи. – К., 2000. – 656 с.
7. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 р., № 254к/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. - № 30. – Ст. 141.
8. Кримінальний процесуальний кодекс України // Відомості Верховної Ради України, 2013, № 9-10, ст. 88, із змінами, внесеними згідно із Законом України від 07.10.2014 р., № 1689-VII, ВВР, 2014, № 46, ст. 2046.
9. Кримінальний процесуальний кодекс України: наук.-практ. коментар у 2-х т. Т. 1 / О. М. Бандурка, Є. М. Блажівський, Є. П. Бурдоль та ін.; за заг. ред. В. Я. Тація, В. П. Пшонки, А. В. Портнова. – Харків: Право, 2012. – 768 с.
10. Організація судових та правоохоронних органів України у схемах [Текст] : навч. посіб. / А.В. Лапкін. – Харків: Право, 2012. – 136 с.

ВАРІАНТ 3

А. Теоретичне питання

Вища кваліфікаційна комісія суддів України. Національна школа суддів.

Орієнтовний план

1. Статус та повноваження Вищої кваліфікаційної комісії суддів України.
2. Склад Вищої кваліфікаційної комісії суддів України
3. Порядок формування Вищої кваліфікаційної комісії суддів України
4. Припинення повноважень члена Вищої кваліфікаційної комісії суддів України та звільнення його з посади
5. Організація роботи та засідання Вищої кваліфікаційної комісії суддів України
6. Забезпечення діяльності Вищої кваліфікаційної комісії суддів України
7. Статус і структура Національної школи суддів України
8. Завдання Національної школи суддів України

Б. Тестові завдання

1. *Процесуальне законодавство визначає такі судові інстанції:*
 - а) I інстанція, де справа розглядається вперше, і в судовому засіданні суд постановляє судові рішення по суті;
 - б) Касаційна інстанція, де переглядаються рішення, ухвали, вироки судів I та апеляційної інстанцій, а також перегляд судових рішень, ухвал у зв'язку з нововиявленими та винятковими обставинами чи при неправильному застосуванні норм процесуального права, що істотно вплинули на правильність судового рішення;
 - в) прохідна інстанція;
 - г) I інстанція, апеляційна інстанція, касаційна інстанція.

2. *Організація системи судів загальної юрисдикції характеризується такими основними ознаками:*
 - а) побудовою судової системи за принципами територіальності, інстанційності та спеціалізації;
 - б) встановлення бюджету країни;
 - в) стабільності судової системи.

3. *Систему судів України складають:*
 - а) місцеві суди, апеляційні суди, Вищі спеціалізовані суди, Верховний Суд України; Конституційний суд України;
 - б) місцеві суди, апеляційні суди, Апеляційний суд України, Касаційний Суд України, вищі спеціалізовані суди, Верховний Суд України;

в) місцеві суди, військові суди, Апеляційний суд України, вищі спеціалізовані суди, Верховний Суд України.

4. *Вищими спеціалізованими судами в Україні є:*

- а) господарські, адміністративні та військові;
- б) господарські, адміністративні;
- в) Вищий суд з питань інтелектуальної власності, Вищий антикорупційний суд;
- г) господарські, адміністративні, військові та інші суди, визначені як спеціалізовані суди.

5. *Систему адміністративних судів складають:*

- а) місцеві, апеляційні адміністративні суди в округах;
- б) Конституційний суд України;
- в) Вищий адміністративний суду.

6. *Систему господарських судів України складають:*

- а) місцеві та апеляційні господарські суди;
- б) апеляційні господарські суди у відповідних округах;
- в) Вищий спеціалізований суд з розгляду цивільних і кримінальних справ;
- г) Конституційний суд України.

7. *Судова система функціонує на принципах:*

- а) територіальності;
- б) підпорядкування Конституційному суду України;
- в) незалежності;
- г) самовиховання.

8. *Система судів загальної юрисдикції відповідно до Конституції України будується за принципами:*

- а) територіальності, інстанційності та спеціалізації;
- б) спеціалізації, оскарження та територіально-адміністративного устрою;
- в) територіальності, спеціалізації, виключності.

9. *Юрисдикція судів України визначається так:*

- а) до юрисдикції судів належать ті справи, які визначені процесуальним законодавством;
- б) юрисдикція судів поширюється на всі правовідносини, що виникають у державі;
- в) юрисдикція судів визначається Законом України «Про судоустрій і статус суддів»;

г) юрисдикція судів поширюється на всі правовідносини, визначені законом.

10. Суди загальної юрисдикції утворюються та ліквідується у такому порядку:

- а) Президентом України після консультації з Вищою радою правосуддя;
- б) Президентом України за поданням Міністра юстиції України, погодженого з Головою Верховного Суду України або головою відповідного вищого спеціалізованого суду;
- в) Верховною Радою України за поданням Міністра юстиції України, погодженого з Головою Верховного Суду України або головою відповідного вищого спеціалізованого суду.

В. Ситуаційні задачі

1. До Сихівського районного суду м. Львова надійшов обвинувальний акт щодо громадянина Миськіва у вчиненні розкрадання шляхом зловживання службовим становищем. Зважаючи на особливу складність справи, яка містила велику кількість бухгалтерських документів, голова суду передав цю справу до розгляду суддею Василенко, мотивуючи своє рішення тим, що останній має великий стаж суддівської роботи і досвід у розгляді справ такої категорії.

Чи відповідно до закону діяв голова суду?

2. Товариство з обмеженою відповідальністю «Львівкабель» уклало договір з державним підприємством «Вторкольормет» про поставку металобрухту. В обумовлений договором термін поставка не була здійснена. Після намагань урегулювати спір в досудовому порядку, «Львівкабель» звернулося до Залізничного районного суду м. Львова (за юридичною адресою боржника – підприємства «Вторкольормет») з позовом про примусове виконання договору і стягнення неустойки.

Чи відповідно до закону була подана позовна заява?

Методичні рекомендації

А. Виклад теоретичного матеріалу можливий після вивчення теми "Поняття, ознаки, функції та співвідношення судової влади з іншими гілками державної влади. Судова влада як одна з гілок державної влади", «Судова система України». Слід більш детально зупинитися на теоретичних положеннях, а саме: статус та повноваження Вищої кваліфікаційної комісії суддів України; склад Вищої кваліфікаційної комісії суддів України; порядок формування Вищої кваліфікаційної комісії суддів України; припинення повноважень члена Вищої кваліфікаційної комісії суддів України та звільнення його з посади; організація роботи та засідання Вищої кваліфікаційної комісії суддів України; забезпечення діяльності Вищої кваліфікаційної комісії суддів України; статус і структура Національної школи суддів України; завдання Національної школи суддів України.

Б. Тестові завдання ґрунтуються на знаннях, отриманих після вивчення наступних тем: „Поняття та ознаки судової влади в Україні», «Конституційні засади (принципи) здійснення правосуддя», «Судова система в Україні».

В. Для вирішення практичних завдань необхідно проаналізувати норми Закону України «Про судоустрій і статус суддів» від 02.06.2016 р.

Список рекомендованих джерел

1. Про судоустрій і статус суддів : Закон України від 2.06.2016 р. № 1402- VIII-ВР.
2. Загальна декларація прав людини // Права людини і професійні стандарти для юристів в документах міжнародних організацій. – Амстердам – К., 1996. – 342 с.
3. Клименко Н.І. Правоохоронні органи України: Навч. посібник. – К.: Вид-во Європ. ун-ту, 2002. – 194 с.
4. Кодекс адміністративного судочинства України : Закон України від 06.07.2005 р. №2747-15-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 2005. - № 35-36, № 37. - Ст.446
5. Кодекс України про адміністративні правопорушення : Закон України від 07.12.1984 року №80731-10-ВР // Відомості Верховної Ради України. - 1984, додаток до № 51. - Ст.1122
6. Конвенція про захист прав і основних свобод людини від 4 листопада 1950 року (із поправками, внесеними відповідно до положень Протоколу № 11) // Збірка договорів Ради Європи. – К., 2000. – 656 с.
7. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 р., № 254к/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. - № 30. – Ст. 141.
8. Кримінальний процесуальний кодекс України // Відомості Верховної Ради України, 2013, № 9-10, ст. 88, із змінами, внесеними згідно із Законом України від 07.10.2014 р., № 1689-VII, ВВР, 2014, № 46, ст. 2046.
9. Кримінальний процесуальний кодекс України: наук.-практ. коментар у 2-х т. Т. 1 / О. М. Бандурка, Є. М. Блажівський, Є. П. Бурдоль та ін.; за заг. ред. В. Я. Тація, В. П. Пшонки, А. В. Портнова. – Харків.: Право, 2012. – 768 с.
10. Організація судових та правоохоронних органів України у схемах [Текст] : навч. посіб. / А.В. Лапкін. – Харків: Право, 2012. – 136 с.
11. Судові та правоохоронні органи (у схемах і таблицях) : навчальний посібник / М. М. Бурбика, М. С. Уткіна. – Суми : Сумський державний університет, 2016. – 123 с.

ВАРІАНТ 4

A. Теоретичне питання

Місцеві суди в Україні.

Орієнтовний план

1. Види і склад місцевих судів
2. Повноваження місцевого суду
3. Права та обов'язки суддів, голови місцевого суду
4. Апарат місцевого суду
5. Завдання і принципи діяльності спеціалізованих судів

Б. Тестові завдання

1. Знайдіть правильне твердження:

- а) незалежність судді є гарантією його недоторканності;
- б) недоторканність судді є гарантією його незалежності;
- в) лише незалежний суддя може бути недоторканим;
- г) недоторканий суддя не може бути незалежним.

2. Систему судів України складають:

- а) місцеві суди, апеляційні суди, Вищі спеціалізовані суди, Верховний Суд України; Конституційний суд України;
- б) місцеві суди, апеляційні суди, Апеляційний суд України, Касаційний Суд України, вищі спеціалізовані суди, Верховний Суд України;
- в) місцеві суди, військові суди, Апеляційний суд України, вищі спеціалізовані суди, Верховний Суд України.

3. Суддям забезпечується свобода неупередженого вирішення судових справ відповідно до їх внутрішнього переконання, що ґрунтується:

- а) на указах Президента України;
- б) на вимогах закону;
- в) на постановах Пленуму Верховного Суду України;
- г) на постановах Кабінету Міністрів України.

4. Присяжні підзвітні:

- а) голові суду;
- б) нікому не підзвітні;
- в) органам місцевого самоврядування;
- г) Вищій раді юстиції.

5. Суддям забороняється займатися:

- а) науковою діяльністю;
- б) профспілковою діяльністю;

- в) викладацькою діяльністю;
- г) творчою діяльністю.

6. Хто затверджує список присяжних?

- а) територіальне управління державної судової адміністрації;
- б) голова місцевого загального суду;
- в) місцева рада;
- г) регіональна прокуратура.

7. Присяжним може бути громадянин України, який досяг:

- а) 20-ти річного віку;
- б) 25-ти річного віку;
- в) 35-ти річного віку;
- г) 30-ти річного віку.

8. Громадянин М. був включений до списку присяжних. У заяві на ім'я голови суду він повідомив, що на час розгляду справи у суді йому виповниться 60 років і він не зможе належним чином виконувати свої обов'язки. Голова суду відмовив в задоволенні прохання, вказавши, що однією з підстав для звільнення за власним проханням є:

- а) вік 65 років;
- б) вік 70 років;
- в) вік 75 років;
- г) не має вікового обмеження, якщо особа визнана дієздатною.

9. Суддя зобов'язаний:

- а) своєчасно, справедливо та безсторонньо розглядати і вирішувати судові справи відповідно до закону з дотриманням засад і правил судочинства;
- б) займатися профспілковою діяльністю;
- в) користуватися правовою допомогою адвоката;
- г) розголошувати відомості, які становлять таємницю, що охороняється законом, у тому числі таємницю нарадчої кімнати і закритого судового засідання на вимогу сторони процесу.

10. Суддя не має права поєднувати свою діяльність із:

- а) підприємницькою або адвокатською діяльністю, будь-якою іншою оплачуваною роботою;
- б) викладацькою діяльністю;
- в) науковою, творчою діяльністю

В. Ситуаційні задачі

1. Суддя одного з місцевих судів Тернопільської області Нижник під час розгляду матеріалів кримінального провадження по обвинуваченню громадянина О. у вчиненні злочину, передбаченого ч. 1 ст. 187 КК України, припустився грубих, нетактовних висловлювань на адресу обвинуваченого О.

Останній звернувся із заявою про притягнення судді до відповідальності за порушення присяги. Вища кваліфікаційна комісія суддів України порушила дисциплінарне провадження щодо судді Нижника і за результатами такого провадження прийняла рішення про притягнення Н. до дисциплінарної відповідальності і застосування щодо нього дисциплінарного стягнення – суворої догани.

1. Чи правомірно діяла Вища кваліфікаційна комісія суддів України ?

2. Дайте правову оцінку даної ситуації.

2. Між підприємствами «Донецьквугілля» та «Галліс» виник цивільно-правовий спір через невиконання договору поставки. Сторони домовились вирішити цей спір у третейському суді. Третейським суддею запросили бути адвоката Гмирю.

В перерві між судовими засіданнями даний третейський суддя вчинив хуліганські дії, за що був затриманий поліцейськими ГУ Національної поліції у Донецькій області, щодо нього було розпочато кримінальне провадження.

Гмиря вимагав негайного звільнення, мотивуючи тим, що на даний час він виконує повноваження судді. Крім того, Гмиря стверджував, що повідомити його про підозру у вчиненні кримінального правопорушення має право лише Генеральний прокурор України або його заступник.

1. Які суди складають судову систему України?

2. Дайте правову оцінку ситуації.

Методичні рекомендації

А. Виклад теоретичного матеріалу можливий після вивчення теми „Поняття, ознаки, функції та співвідношення судової влади з іншими гілками державної влади. Судова влада як одна з гілок державної влади”, «Судова система України». Слід більш детально зупинитися на теоретичних положеннях, а саме: види і склад місцевих судів; повноваження місцевого суду; права та обов'язки суддів, голови місцевого суду; апарат місцевого суду; завдання і принципи діяльності спеціалізованих судів.

Б. Тестові завдання ґрунтуються на знаннях, отриманих після вивчення наступних тем: „Поняття та ознаки судової влади в Україні», «Конституційні засади (принципи) здійснення правосуддя», «Судова система в Україні», «Загальні положення статусу суддів».

В. Для вирішення практичних завдань необхідно проаналізувати норми Закону України «Про судоустрій і статус суддів» від 02.06.2016 р.

Список рекомендованих джерел

1. Про судоустрій і статус суддів : Закон України від 2.06.2016 р. № 1402-VIII-ВР.

2. Загальна декларація прав людини // Права людини і професійні стандарти для юристів в документах міжнародних організацій. – Амстердам – К., 1996. – 342 с.

3. Клименко Н.І. Правоохоронні органи України: Навч. посібник. – К.: Вид-во Європ. ун-ту, 2002. – 194 с.

4. Кодекс адміністративного судочинства України : Закон України від 06.07.2005 р. №2747-15-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 2005. - № 35-36, № 37. - Ст.446

5. Кодекс України про адміністративні правопорушення : Закон України від 07.12.1984 року №80731-10-ВР // Відомості Верховної Ради України. - 1984, додаток до № 51. - Ст.1122

6. Конвенція про захист прав і основних свобод людини від 4 листопада 1950 року (із поправками, внесеними відповідно до положень Протоколу № 11) // Збірка договорів Ради Європи. – К., 2000. – 656 с.

7. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 р., № 254к/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. - № 30. – Ст. 141.

8. Кримінальний процесуальний кодекс України // Відомості Верховної Ради України, 2013, № 9-10, ст. 88, із змінами, внесеними згідно із Законом України від 07.10.2014 р., № 1689-VII, ВВР, 2014, № 46, ст. 2046.

9. Кримінальний процесуальний кодекс України: наук.-практ. коментар у 2-х т. Т. 1 / О. М. Бандурка, Є. М. Блажівський, Є. П. Бурдоль та ін.; за заг. ред. В. Я. Тація, В. П. Пшонки, А. В. Портнова. – Харків.: Право, 2012. – 768 с.

10. Організація судових та правоохоронних органів України у схемах [Текст] : навч. посіб. / А.В. Лапкін. – Харків: Право, 2012. – 136 с.

11. Судові та правоохоронні органи (у схемах і таблицях) : навчальний посібник / М. М. Бурбика, М. С. Уткіна. – Суми : Сумський державний університет, 2016. – 123 с.

ВАРІАНТ 5

А. Теоретичне питання

Конституційний суд України.

Орієнтований план

1. *Правовий статус Конституційного Суду України*
2. *Повноваження і склад Конституційного суду*
3. *Суддя Конституційного Суду*
4. *Гарантії діяльності суддів Конституційного Суду України*
5. *Організація діяльності Конституційного Суду*
6. *Забезпечення діяльності Конституційного Суду*
7. *Звернення до Конституційного Суду України*
8. *Відкриття конституційного провадження у справі*
9. *Розгляд справ у Конституційному Суді України*
10. *Акти Конституційного Суду*

Б. Тестові завдання

1. *Головною метою судово-правової реформи і формування незалежної судової системи є:*

- а) гарантування незалежності судових органів від впливу законодавчої і виконавчої влади;
- б) перебудова судової системи, створення нового законодавства, вдосконалення форм судочинства.
- в) ліквідація непотрібних судів та звільнення суддів;
- г) створення системи законодавства про судоустрій та статус суддів.

2. *На посаду судді судів загальної юрисдикції може бути рекомендований для призначення:*

- а) громадянин України не молодший 30-ти років, стаж роботи в галузі права не менше 3-х років;
- б) громадянин України не молодший 25-ти років, стаж роботи в галузі права не менше 5-ти років;
- в) громадянин України не молодший 25-ти років, стаж роботи в галузі права не менше 3-х років;
- г) громадянин України не молодший 30-ти років, стаж роботи в галузі права не менше 5-ти років.

3. *Які суди здійснюють судочинство в Україні?*

- а) Конституційний Суд України та суди загальної юрисдикції;
- б) загальні та спеціалізовані суди;
- в) загальні, спеціалізовані та третейські суди;
- г) суди загальної юрисдикції та мирові судді.

4. Де розміщується інформація щодо справ, які знаходяться у провадженні суду?

- а) в офіційних друкованих органах судів;
- б) на офіційному веб-сайті судової влади;
- в) в Єдиному державному реєстрі судових рішень; г) ніде, оскільки є службовою інформацією.

5. Голова місцевого суду:

- а) звільняє суддів за порушення присяги;
- б) здійснює організаційне керівництво діяльністю суду;
- в) видає на підставі акта про призначення судді на посаду, переведення судді, звільнення судді з посади, а також у зв'язку з припиненням повноважень судді відповідний наказ.

6. Місцеві суди здійснюють свою діяльність на підставі:

- а) Закону України про «Конституційний суд України»;
- б) Закону України «Про судоустрій та статус суддів»;
- в) Конституції України.

7. Місцевий загальний суд має повноваження щодо судового контролю:

- а) за додержанням конституційних прав і свобод особи при досудовому розслідуванні кримінальних справ;
- б) правил дорожнього руху;
- в) правил проживання в гуртожитку.

8. Судову систему України складають:

- а) суди загальної юрисдикції;
- б) Конституційні суди;
- в) суди загальної юрисдикції та Конституційний Суд України;

9. Місцевий суд є судом:

- а) касаційної інстанції;
- б) першої інстанції;
- в) апеляційної інстанції;
- г) наглядової інстанції.

10. За яким принципом створюються місцеві суди:

- а) територіальності, спеціалізації, інстанційності;
- б) підсудності;
- в) підслідності.

В. Ситуаційні задачі

1. До Залізничного районного суду м. Львова надійшов обвинувальний акт щодо громадянина Денисенка, яким він обвинувачувався у вчиненні злочину, передбаченому ст. 112 КК України. Зважаючи на особливу тяжкість злочину і складність справи, для слухання даної справи голова суду утворив судову колегію у складі двох суддів і трьох присяжних.

Чи правильно діяв голова суду в даному випадку?

2. Одним з районних судів м. Львова було постановлено рішення про відмову у поновленні на роботі громадянина Василіва. Ухвалою апеляційного суду Львівської області це рішення було залишено в силі. Василів вирішив подати касаційну скаргу на ухвалу апеляційного суду.

Який суд розглядатиме дану касаційну скаргу?

Методичні рекомендації

А. Виклад теоретичного матеріалу можливий після вивчення теми „Поняття, ознаки, функції та співвідношення судової влади з іншими гілками державної влади. Судова влада як одна з гілок державної влади”, «Судова система України». Слід більш детально зупинитися на теоретичних положеннях, а саме: правовий статус Конституційного Суду України; повноваження і склад Конституційного суду; суддя Конституційного Суду; гарантії діяльності суду Конституційного Суду України; організація діяльності Конституційного Суду; забезпечення діяльності Конституційного Суду; звернення до Конституційного Суду України; відкриття конституційного провадження у справі; розгляд справ у Конституційному Суді України; акти Конституційного Суду.

Б. Тестові завдання ґрунтуються на знаннях, отриманих після вивчення наступних тем: „Поняття та ознаки судової влади в Україні», «Конституційні засади (принципи) здійснення правосуддя», «Судова система в Україні», «Загальні положення статусу суддів».

В. Для вирішення практичних завдань необхідно проаналізувати норми Закону України «Про судоустрій і статус суддів» від 02.06.2016 р.

Список рекомендованих джерел

1. Про судоустрій і статус суддів : Закон України від 2.06.2016 р. № 1402- VIII-ВР.
2. Загальна декларація прав людини // Права людини і професійні стандарти для юристів в документах міжнародних організацій. – Амстердам – К., 1996. – 342 с.
3. Клименко Н.І. Правоохоронні органи України: Навч. посібник. – К.: Вид-во Європ. ун-ту, 2002. – 194 с.

4. Кодекс адміністративного судочинства України : Закон України від 06.07.2005 р. №2747-15-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 2005. - № 35-36, № 37. - Ст.446
5. Кодекс України про адміністративні правопорушення : Закон України від 07.12.1984 року №80731-10-ВР // Відомості Верховної Ради України. - 1984, додаток до № 51. - Ст.1122
6. Конвенція про захист прав і основних свобод людини від 4 листопада 1950 року (із поправками, внесеними відповідно до положень Протоколу № 11) // Збірка договорів Ради Європи. – К., 2000. – 656 с.
7. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 р., № 254к/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. - № 30. – Ст. 141.
8. Кримінальний процесуальний кодекс України // Відомості Верховної Ради України, 2013, № 9-10, ст. 88, із змінами, внесеними згідно із Законом України від 07.10.2014 р., № 1689-VII, ВВР, 2014, № 46, ст. 2046.
9. Кримінальний процесуальний кодекс України: наук.-практ. коментар у 2-х т. Т. 1 / О. М. Бандурка, Є. М. Блажівський, Є. П. Бурдоль та ін.; за заг. ред. В. Я. Тація, В. П. Пшонки, А. В. Портнова. – Харків.: Право, 2012. – 768 с.
10. Організація судових та правоохоронних органів України у схемах [Текст] : навч. посіб. / А.В. Лапкін. – Харків: Право, 2012. – 136 с.
11. Судові та правоохоронні органи (у схемах і таблицях) : навчальний посібник / М. М. Бурбика, М. С. Уткіна. – Суми : Сумський державний університет, 2016. – 123 с.

ВАРІАНТ 6

А. Теоретичне питання

Міністерство внутрішніх справ.

Орієнтовний план

1. *Поняття, система, структура, правова основа діяльності та повноваження МВС України.*

2. *Національна поліція: система, завдання, повноваження. Поліцейські заходи – поняття і види.*

Б. Тестові завдання

1. *Міністерство внутрішніх справ забезпечує формування державної політики у сфері:*

а) протидії злочинності, підтримання публічної безпеки, порядку, надання поліцейських послуг;

б) захисту державного кордону та охорони суверенних прав України в її виключній (морській) економічній зоні;

в) цивільного захисту, захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій та запобігання їх виконанню, міграції (імміграції та еміграції), протидії нелегальній міграції, реєстрації фізичних осіб, біженців;

г) все перераховане.

2. *МВС забезпечує формування державної політики у сферах:*

а) забезпечення охорони прав і свобод людини, інтересів суспільства і держави, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки і порядку, а також надання поліцейських послуг;

б) захисту державного кордону та охорони суверенних прав України в її виключній (морській) економічній зоні;

в) цивільного захисту, захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій та запобігання їх виникненню, ліквідації надзвичайних ситуацій, рятувальної справи, гасіння пожеж, пожежної та техногенної безпеки, діяльності аварійно-рятувальних служб, а також гідрометеорологічної діяльності;

г) міграції (імміграції та еміграції), у тому числі протидії нелегальній (незаконній) міграції, громадянства, реєстрації фізичних осіб, біженців та інших визначених законодавством категорій мігрантів;

д) все перераховане.

3. *Міністерство внутрішніх справ є органом державної влади:*

а) законодавчої;

б) виконавчої;

в) судової;

г) жодної.

4. Міністерство внутрішніх справ - це центральний орган виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується:

- а) Кабінетом Міністрів України;
- б) Верховною Радою України;
- в) Президентом України;
- г) Верховним Судом.

5. Система органів Міністерства внутрішніх справ – це сукупність державних спеціалізованих установ, які виконують:

- а) делегування повноважень щодо захисту прав і законних інтересів громадян іншим органам держави;
- б) правоохоронні та правозастосовні функції з підтримання правопорядку;
- в) нагляд за зміцненням законності;
- г) нагляд за веденням боротьби зі злочинністю.

6. До системи органів Міністерства внутрішніх справ входять:

- а) Національна поліція, Державна прикордонна служба, Національна гвардія, Державна Міграційна служба України;
- б) державна служба з рибоохорони;
- в) державна лісова охорона;
- г) органи фінансового контролю.

7. У своїй діяльності поліція України керується:

- а) Конституцією України, міжнародними договорами України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України,
- б) Законом України «Про національну поліцію» та іншими законами України, актами Кабінету Міністрів України, а також виданими відповідно до них актами Міністерства внутрішніх справ України;
- в) актами Президента України та постановами Верховної Ради України, прийнятими відповідно до Конституції та законів України;
- г) все перераховане.

8. Нормативно-правовий акт, який окреслив завдання та функції Національної поліції України:

- а) Закон України «Про міліцію»;
- б) Закон України «Про національну поліцію»;
- в) Закон України «Про судоустрій і статус суддів»;
- г) Закон України «Про державний захист робітників суду і правоохоронних органів».

9. У складі Національної поліції України функціонують:

- а) кримінальна поліція;

- б) патрульна поліція;
- в) органи досудового розслідування;
- г) все перераховане.

10. Завданнями поліції в Україні є надання поліцейських послуг у сфері:

- а) забезпечення публічної безпеки і порядку, протидії злочинності;
- б) охорони прав і свобод людини, а також інтересів суспільства і держави;
- в) надання в межах, визначених законом, послуг з допомоги особам, які з особистих, економічних, соціальних причин або внаслідок надзвичайних ситуацій потребують такої допомоги.
- г) все перераховане.

В. Ситуаційні задачі

1. У М. поблизу вокзалу невідомий вихопив із рук сумку, де знаходились гроші і документи. Намагаючись його наздогнати, вона помітила працівника поліції, який проходив поруч, і покликала його на допомогу. На звернення М. працівник поліції тактовно пояснив, що він повертається додому зі зміни, тому знаходиться не при виконанні обов'язків. До того ж, він належить до територіального райвідділу поліції, а злочини на вокзалі підвідомчі працівникам транспортної поліції, до яких і потрібно звернутися у даній ситуації.

Оцініть ситуацію з точки зору прав і обов'язків працівників поліції. Яким чином розмежовується компетенція підрозділів поліції?

2. До Д., який сидів у своєму автомобілі і розмовляв по телефону, підійшли співробітники поліції і повідомили, що вилучають його транспортний засіб для проїзду до місця події, а мобільний телефон – для ведення оперативних переговорів. На заперечення Д. вони застосували до нього прийоми рукопашного бою і затримали його на 72 години за чинення опору співробітникам поліції.

У чийх діях у даній ситуації вбачаються порушення закону? Які права поліції передбачено чинним законодавством?

3. До прокуратури району звернувся Д., інвалід із зору. Посилаючись на те, що йому дуже важко читати й писати, він висловив прохання виділити йому працівника прокуратури, який би зміг захистити його конституційні права у суді під час розгляду цивільної справи. Прокурор району відмовив йому, посилаючись на те, що у прокуратури на день звернення Д. великий обсяг термінової роботи. Йому було запропоновано звернутися до юридичної консультації за місцем мешкання.

Чи правильно вчинив прокурор? Інтереси яких груп громадян має представляти прокурор у суді?

4. За порушення трудової та виконавчої дисципліни керівник прокуратури м. Харкова своїм наказом притягнув до дисциплінарної відповідальності прокурора вказаної прокуратури й виніс йому сувору догану.

Чи правильно вчинив керівник прокуратури? Який прокурор може притягнути до дисциплінарної відповідальності працівників місцевих прокуратур? Які види дисциплінарних стягнень можуть застосовуватися до працівників прокуратури?

Методичні рекомендації

А. Виклад теоретичного матеріалу можливий після вивчення тем "Поняття правоохоронної органу та правоохоронної діяльності", "МВС та Національна поліція", "Прокуратура України". Слід детально зупинитися на таких важливих теоретичних питаннях, як: завдання поліції, система поліції та статус поліцейського, повноваження поліції, поліцейські заходи, процедура добору на посаду поліцейського.

Б. Для вирішення практичних завдань необхідно проаналізувати норми Закону України "Про Національну поліцію" від 02.07.2015 року, Закону України «Про прокуратуру» від 14.10.2014 р.

Список рекомендованих джерел

1. Закон України «Про Національну поліцію» від 2 липня 2015 року № 580-VIII // Голос України від 06.08.2015 – / № 141-142 / // Урядовий кур'єр від 12.08.2015 – № 146 // Офіційний вісник України від 18.08.2015 – 2015 р., № 63, стор. 33, стаття 2075, код акту 78051/2015 // Відомості Верховної Ради України від 09.10.2015 – 2015 р., / № 40-41 /, стор. 1970, стаття 379

2. Закон України «Про оперативно-розшукову діяльність» від 18 лютого 1992 року // Голос України від 27.03.1992 // Відомості Верховної Ради України від 02.06.1992 – 1992 р., № 22, стаття 303.

3. Про прокуратуру : Закон України від 14.10.2014 р № 2475-VIII. // [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2475-19>

Кримінальний кодекс України від 05 квітня 2001 року.

4. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13 квітня 2012 року.

5. Закон України «Про загальну структуру і чисельність Міністерства внутрішніх справ України» від 10 січня 2002 року // Голос України від 09.02.2002 – № 27 // Офіційний вісник України від 15.02.2002 – 2002 р., № 5, стор. 10, стаття 161, код акту 21375/2002 // Відомості Верховної Ради України від 19.04.2002 – 2002 р., № 16, стаття 115

6. Закон України «Про Національну гвардію України» від 13 березня 2014 року // Голос України від 15.03.2014 – № 48 // Офіційний вісник України

від 28.03.2014 – 2014 р., № 24, стор. 9, стаття 728, код акту 71843/2014 // Відомості Верховної Ради України від 25.04.2014 – 2014 р., № 17, стор. 1216, стаття 594

7. Положення про Міністерство внутрішніх справ України, затв. Пост. КМ України від 28 жовтня 2015 р. № 878 // Урядовий кур'єр від 06.11.2015 – № 207 // Офіційний вісник України від 17.11.2015 – 2015 р., № 89, стор. 43, стаття 2972, код акту 79258/2015

8. Організація судових та правоохоронних органів: Навч. посібн. // За ред. І.Є. Марочкіна, Н.В. Сибільової, О.М. Толочка. – Х. – 2000. – 272 с.

9. Організація судових та правоохоронних органів України у схемах [Текст] : навч. посіб. / А.В. Лапкін. – Харків: Право, 2012. – 136 с.

10. Судові та правоохоронні органи України. Навч. посіб. для підготовки до іспитів. / І.В. Тетарчук. – Київ: Центр учбової літератури, 2013. – 202 с.

ВАРІАНТ 7

А. Теоретичне питання

Правоохоронні органи спеціального призначення (Служба безпеки України, Національне антикорупційне бюро України, Національне бюро розслідувань, Державна прикордонна служба, Військова служба правопорядку у Збройних Силах України).

Орієнтовний план

1. *Правовий статус Служби безпеки України*
2. *Правовий статус Національного антикорупційного бюро України*
3. *Правовий статус Національного бюро розслідувань*
4. *Правовий статус Державної прикордонної служби*
5. *Правовий статус Військової служби правопорядку у Збройних Силах України*

Б. Тестові завдання

1. *Національне антикорупційне бюро України має статус:*
 - а) центрального органу виконавчої влади, що здійснює правоохоронну діяльність з метою запобігання, виявлення, припинення, розкриття та розслідування злочинів, віднесених до його компетенції;
 - б) центрального органу виконавчої влади зі спеціальним статусом, який забезпечує формування та реалізує державну антикорупційну політику;
 - в) державного правоохоронного органу спеціального призначення, який забезпечує державну безпеку України;
 - г) державного правоохоронного органу, на який покладається попередження, виявлення, припинення, розслідування та розкриття корупційних правопорушень, віднесених до його підслідності.

2. *До структури управлінь Національного антикорупційного бюро можуть входити:*
 - а) підрозділи детективів, що здійснюють оперативно-розшукові та слідчі дії, інформаційно-аналітичні, оперативно-технічні підрозділи, підрозділи, що здійснюють виявлення майна, яке може бути предметом конфіскації або спеціальної конфіскації, підрозділи швидкого реагування, забезпечення безпеки учасників кримінального судочинства та забезпечення безпеки працівників, представництва інтересів в іноземних юрисдикційних органах, експертні, фінансові, кадрові та інші підрозділи;
 - б) підрозділи податкової міліції, що здійснюють контроль за застосуванням податкового законодавства;
 - в) митні служби, які надають послуги у розмитненні товарів та конфіскують контрабандний товар;
 - г) немає жодної вірної відповіді.

3 Після проходження конкурсу на зайняття посади детектива НАБУ проходять обов'язкове:

- а) стажування в Національному бюро строком до одного року;
- б) стажування у Національній гвардії;
- в) набуття навичок для роботи детектива у відповідних підрозділах збройних сил США;
- г) навчання у Військовій службі правопорядку Збройних Сил України.

4 Національне антикорупційне бюро України з перелічених видів правопорушень протидіє:

- а) пов'язаним із корупцією справам;
- б) кримінальним корупційним правопорушенням;
- в) економічно-корупційним злочинам;
- г) корупційним адміністративним діям.

5 Згідно із Законом України «Про Національне антикорупційне бюро України» до основних принципів діяльності Національного антикорупційного бюро України належить:

- а) пріоритетність запобіжних заходів;
- б) максимальна економія та ефективність;
- в) єдиноначальність у поєднанні з колективним способом реалізації окремих повноважень;
- г) повага та дотримання прав і свобод людини і громадянина.

6 Суб'єктами правопорушень, яким протидіє Національне антикорупційне бюро є:

- а) службові та посадові особи органів державної влади та місцевого самоврядування;
- б) вищі посадові особи, уповноважені на виконання функцій держави або місцевого самоврядування;
- в) службові особи іноземних держав та міжнародних організацій;
- г) посадові особи, уповноважені на виконання функцій держави.

7 Національне антикорупційне бюро України складається з таких управлінь відповідно до Закону України «Про Національне антикорупційне бюро України»:

- а) центральне і територіальні;
- б) головне, центральне, територіальні та окружні;
- в) лише центральне управління;
- г) головне, обласні, районні, міські.

8 Структура, штатна чисельність та положення про управління Національного антикорупційного бюро України затверджується:

- а) Кабінетом Міністрів України спільно із Директором Національного антикорупційного бюро України;
- б) Директором Національного антикорупційного бюро України за погодженням із Кабінетом Міністрів України;

- в) Директором Національного антикорупційного бюро України;
- г) Президентом України.

9 Директор Національного антикорупційного бюро України призначається:

- а) Президентом України;
- б) Верховною Радою України;
- в) Президентом України за згодою Верховної Ради України;
- г) Президентом України за погодженням із Кабінетом Міністрів України.

10 Особа, яка претендує на посаду Директора Національного антикорупційного бюро України повинна мати:

- а) вищу освіту та роботи в галузі права не менше 5 років;
- б) вищу юридичну освіту, стаж роботи в галузі права не менше 10 років;
- в) середню спеціальну освіту та галузевий стаж не менше 10 років;
- г) неповну вищу освіту, працювати в галузі права не менше 8 років.

В. Ситуаційні задачі

1. У процесі здійснення оперативно-розшукових заходів обласне управління Служби безпеки України отримало інформацію, що директор нафтопереробного заводу за попередньою змовою з іноземними громадянами, з метою легалізації (відмивання) грошових коштів, здобутих завідомо злочинним шляхом, відкрив валютні рахунки в Австрії. На них зараховано декілька мільйонів доларів США, які отримані від незаконної реалізації мазуту та дизельного пального.

Легалізація (відмивання) грошових коштів та іншого майна, здобутих злочинним шляхом за попередньою змовою групою осіб, становить склад злочину, передбаченого ч. 2 ст. 209 КК України.

Визначте, чи діяли співробітники обласного управління в межах завдань і повноважень СБУ.

2. До начальника обласного управління СБУ звернувся начальник управління внутрішніх справ з клопотанням про технічну допомогу службі боротьби з економічною злочинністю в розкритті ряду злочинів.

Начальником управління СБУ було відмовлено в задоволенні клопотання з посиленням на те, що вказана допомога не входить в обов'язки СБУ, матеріально-технічне забезпечення міліції здійснюється за рахунок коштів республіканського і місцевих бюджетів.

Визначте правомірність відмови у задоволенні клопотання.

3. Голова Служби безпеки України направив до Кабінету Міністрів України клопотання про зміну структури СБУ. Через деякий час прийшло повідомлення про те, що вирішення цього питання не входить у компетенцію Кабінету Міністрів України.

Хто і в якому порядку вирішує питання про організаційну структуру

СБУ?

4. Колегією СБУ було прийнято рішення, з яким не був згоден Голова СБУ. Останній видав наказ, в якому не враховане рішення колегії.

Визначте правомірність дій Голови СБУ. Назвіть повноваження колегії СБУ.

Методичні рекомендації

А. Виклад теоретичного матеріалу можливий після вивчення теми "Правоохоронні органи спеціального призначення". Слід детально зупинитися на таких важливих теоретичних питаннях, як: завдання, система, повноваження, права та обов'язки працівників Служби безпеки України, Державного бюро розслідувань, Національного антикорупційного бюро, Військової служби правопорядку у Збройних Силах України, Державної прикордонної служби.

Б. Для вирішення практичних завдань необхідно проаналізувати норми Законів України: "Про Службу безпеки України" від 25.03.1992 р. № 2229-ХІІ, "Про Державне бюро розслідувань" від 12.11.2015 р. № 794-VIII, "Про Національне антикорупційне бюро" від 14.10.2014 р. № 1698-VII, "Про Військову службу правопорядку у Збройних Силах України" від 07.03.2003 р. № 3099-III, "Про Державну прикордонну службу України" від 03.04.2003 р. № 661-IV.

Список рекомендованих джерел

1. Про Службу безпеки України : Закон України від 25.03.1992 р. № 2229-ХІІ.
2. Про Державне бюро розслідувань : Закон України від 12.11.2015 р. № 794-VIII.
3. Про Національне антикорупційне бюро : Закон України від 14.10.2014 р. № 1698-VII.
4. Про Військову службу правопорядку у Збройних Силах України : Закон України від 07.03.2003 р. № 3099-III.
5. Про Державну прикордонну службу України : Закон України від 03.04.2003 р. № 661-IV.
6. Загальна декларація прав людини // Права людини і професійні стандарти для юристів в документах міжнародних організацій. – Амстердам – К., 1996. – 342 с.
7. Клименко Н.І. Правоохоронні органи України: Навч. посібник. – К.: Вид-во Європ. ун-ту, 2002. – 194 с.
8. Кодекс адміністративного судочинства України : Закон України від 06.07.2005 р. №2747-15-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 2005. - № 35-36, № 37. - Ст.446

9. Кодекс України про адміністративні правопорушення : Закон України від 07.12.1984 року №80731-10-ВР // Відомості Верховної Ради України. - 1984, додаток до № 51. - Ст.1122

10. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 р., № 254к/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. - № 30. – Ст. 141.

11. Кримінальний процесуальний кодекс України // Відомості Верховної Ради України, 2013, № 9-10, ст. 88, із змінами, внесеними згідно із Законом України від 07.10.2014 р., № 1689-VII, ВВР, 2014, № 46, ст. 2046.

12. ВАРІАНТ 8

А. Теоретичне питання

Органи досудового розслідування

Орієнтовний план

1. *Підслідність. Правова основа діяльності підрозділів досудового розслідування в системі органів Національної поліції України.*
2. *Завдання та функції підрозділів досудового розслідування в системі органів Національної поліції.*
3. *Організаційна структура та керівництво підрозділами досудового розслідування в системі органів Національної поліції.*

Б. Тестові завдання

1. До складу яких правоохоронних органів входять слідчі підрозділи?

- а) до органів внутрішніх справ; органів, що здійснюють контроль за додержанням податкового законодавства; органів, що здійснюють контроль за додержанням митного законодавства; до Служби безпеки України; до Національного антикорупційного бюро; до органів державної кримінально-виконавчої служби.
- б) до органів національної поліції; органів, що здійснюють контроль за додержанням податкового та митного законодавства; до Служби безпеки України; до Національного антикорупційного бюро; до Державного бюро розслідувань.
- в) до Служби безпеки України; до Національного антикорупційного бюро; до органів державної кримінально-виконавчої служби; до органів, що здійснюють контроль за додержанням податкового законодавства;
- г) до органів національної поліції; органів, що здійснюють контроль за додержанням податкового законодавства; до Служби безпеки України; до Національного антикорупційного бюро; до Державного бюро розслідувань.

2. Слідчі органу досудового розслідування одноособово або слідчою групою здійснюють:

- а) попереднє розслідування;
- б) виявлення, запобігання і припинення кримінальних правопорушень;
- в) профілактичну діяльність, правове виховання населення;
- г) досудове розслідування;
- д) профілактичну роботу серед осіб, схильних до вчинення кримінальних правопорушень, попередню підготовку матеріалів до суду, адміністративну діяльність.

3. Оперативно-технічний підрозділ Національного антикорупційного бюро України здійснює негласні слідчі дії за письмовим дорученням:

- а) керівника оперативно-технічного підрозділу, наданого за власною ініціативою.
- б) керівника підрозділу внутрішнього контролю.
- в) детектива або прокурора Спеціалізованої антикорупційної прокуратури.
- г) слідчого судді або будь-кого з перелічених суб'єктів.

4. *Проведення досудового розслідування у розумні строки згідно загальної засади кримінального провадження забезпечують:*

- а) суб'єкт забезпечення розумності строків у КПК України не визначений;
- б) прокурор, слідчий суддя (в частині строків розгляду питань, віднесених до його компетенції);
- в) слідчий, керівник органу досудового розслідування;
- г) оперативні підрозділи.

5. *Вкажіть орган, який не має права здійснювати досудове розслідування (дізнання і досудове слідство):*

- а) слідчі підрозділи Національної поліції;
- б) тимчасова слідча комісія Верховної Ради України у випадках вчинення кримінального правопорушення народним депутатом України;
- в) слідчі підрозділи органів, що здійснюють контроль за додержанням податкового законодавства;
- г) підрозділ детективів Національне антикорупційне бюро України.

6. *Чи зобов'язаний керівник органу досудового розслідування виконувати доручення та вказівки прокурора?*

- а) зобов'язаний, але за умови, що вони даються у письмовій формі;
- б) не зобов'язаний, оскільки не підпорядкований прокурору;
- в) зобов'язаний у будь-якому випадку;
- г) зобов'язаний, у будь-якому випадку, але має право оскаржити їх прокурору вищого рівня.

7. *Чи мають право співробітники оперативних підрозділів – підрозділу детективів та підрозділу внутрішнього контролю Національного антикорупційного бюро України здійснювати процесуальні дії у кримінальному провадженні за власною ініціативою?*

- а) не мають права у будь-якому випадку;
- б) не мають право, оскільки це прерогатива слідчих;
- в) не мають право, за виключенням надання згоди Директора Національного антикорупційного бюро України;
- г) мають право.

8. *Прокурор, здійснюючи нагляд за додержанням законів під час проведення досудового розслідування у формі процесуального керівництва досудовим розслідуванням, не уповноважений:*

- а) починати досудове розслідування за наявності підстав, передбачених КПК;

б) мати повний доступ до матеріалів, документів та інших відомостей, що стосуються досудового розслідування;

в) доручати органу досудового розслідування проведення досудового розслідування;

г) визначати слідчого (слідчих), який здійснюватиме досудове розслідування, а у випадках здійснення досудового розслідування слідчою групою - визначати старшого слідчої групи, який керуватиме діями інших слідчих.

9. Чи зобов'язані органи державної влади, місцевого самоврядування, підприємства, установи та організації, службові особи, інші фізичні особи виконувати вимоги та процесуальні рішення слідчого?

а) не зобов'язані, оскільки не підпорядковуються у свої діяльності правоохоронним органам;

б) зобов'язані виконувати законні вимоги та процесуальні рішення слідчого;

в) зобов'язані лише у випадку, якщо вони є учасниками кримінального провадження.

г) не зобов'язані виконувати вимоги та процесуальні рішення слідчого.

10. Досудове розслідування у кримінальному провадженні щодо застосування примусових заходів виховного характеру здійснюється:

а) з обов'язковим створенням слідчої групи, до якої має входити спеціально уповноважений на здійснення досудових розслідувань щодо неповнолітніх слідчий;

б) слідчим, який спеціально уповноважений керівником органу досудового розслідування на здійснення досудових розслідувань щодо неповнолітніх;

в) слідчим відповідного органу досудового розслідування;

г) керівником органу досудового розслідування.

Б. Ситуаційні задачі

1. Порушуючи правила полювання, Д. здійснив відстріл трьох лосів. М'ясо реалізував на ринку. Одержавши про це інформацію, начальник держполювінспекції району порушив стосовно Д. кримінальне провадження і провів досудове розслідування, матеріали якого передав прокурору.

Дайте оцінку діям начальника держполювінспекції. Як повинен був вчинити начальник держполювінспекції району?

2. Під час досудового розслідування виникла необхідність провести обшук житла К. Слідчий звернувся з відповідним клопотанням до прокурора, але згоди не отримав. Після цього слідчий звернувся з аналогічним клопотанням безпосередньо до слідчого судді.

Чи додержані у вказаній ситуації вимоги кримінально-процесуального законодавства? Який процесуальний порядок взаємодії між органами досудового розслідування передбачено законом?

3. Студент 5-го курсу заочного факультету вищого юридичного закладу П. звернувся до прокуратури області з проханням прийняти його на роботу слідчим прокуратури. Протягом трьох років П. працював юрисконсультом, характеризувався позитивно.

Чи буде задоволене прохання П.? Які вимоги пред'являються до кандидатів на посаду слідчих органів прокуратури? Який порядок добору кандидатів на прокурорські посади?

4. Прокурор місцевої прокуратури Золочівського р-ну подав апеляційну скаргу на вирок місцевого суду Золочівського р-ну Харківської обл. до Апеляційного суду Харківської обл. Прокурор Харківської обл. відкликав цю апеляцію скаргу у зв'язку з помилковою позицією прокурора місцевої прокуратури Золочівського р-ну.

Чи правильно вчинив прокурор області? Хто може відкликати апеляцію прокурора? Дайте характеристику принципу організації та діяльності органів прокуратури, на знання якого розраховано цю задачу.

Методичні рекомендації

А. Виклад теоретичного матеріалу можливий після вивчення теми "Органи досудового розслідування". Слід детально зупинитися на таких важливих теоретичних питаннях, як: підслідність, правова основа діяльності підрозділів досудового розслідування в системі органів Національної поліції України; завдання та функції підрозділів досудового розслідування в системі органів Національної поліції; організаційна структура та керівництво підрозділами досудового розслідування в системі органів Національної поліції.

Б. Для вирішення практичних завдань необхідно проаналізувати норми Закону України "Про Національну поліцію" від 02.07.2015 року, Закону України «Про прокуратуру» від 14.10.2014 р; Кримінального процесуального кодексу України від 13.04.2012 р.

Список рекомендованих джерел

1. Про Службу безпеки України : Закон України від 25.03.1992 р. № 2229-ХІІ.
2. Про Державне бюро розслідувань : Закон України від 12.11.2015 р. № 794-VIII.
3. Про Національне антикорупційне бюро : Закон України від 14.10.2014 р. № 1698-VII.

4. Про Військову службу правопорядку у Збройних Силах України : Закон України від 07.03.2003 р. № 3099-III.

5. Про Державну прикордонну службу України : Закон України від 03.04.2003 р. № 661-IV.

6. Загальна декларація прав людини // Права людини і професійні стандарти для юристів в документах міжнародних організацій. – Амстердам – К., 1996. – 342 с.

7. Клименко Н.І. Правоохоронні органи України: Навч. посібник. – К.: Вид-во Європ. ун-ту, 2002. – 194 с.

8. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 р., № 254к/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. - № 30. – Ст. 141.

9. Кримінальний процесуальний кодекс України // Відомості Верховної Ради України, 2013, № 9-10, ст. 88, із змінами, внесеними згідно із Законом України від 07.10.2014 р., № 1689-VII, ВВР, 2014, № 46, ст. 2046.

ВАРІАНТ 9

А. Теоретичне питання

Адвокатура України.

Орієнтовний план

1. Конституційний статус і завдання адвокатури України. Засади державної політики України в галузі прав людини.
2. Роль адвокатів у здійсненні правосуддя, захисті прав людини. Принципи та гарантії адвокатської діяльності.
3. Організаційні форми і засади діяльності адвокатури в Україні.
4. Види адвокатської діяльності.
5. Професійні права та обов'язки адвоката.

Б. Тестові завдання

1. Адвокат іноземної держави може здійснювати адвокатську діяльність в Україні:
 - а) з урахуванням особливостей, визначених Законом України «Про адвокатуру і адвокатську діяльність»;
 - б) на підставі сертифікату про вивчення державної української мови;
 - в) після, пройденого стажування у раді адвокатів регіону;
 - г) з набуттям стажу роботи в галузі права не менше п'яти років.

2. Адвокат, який здійснює адвокатську діяльність індивідуально, є:
 - а) самозайнятою особою;
 - б) підприємцем;
 - в) фізичною особою підприємцем;
 - г) представником від місцевого самоврядування.

3. Найбільш повно зазначено перелік документів, що посвідчують повноваження адвоката щодо надання правової допомоги з конкретної справи:
 - а) договір про надання правової допомоги, довіреність, ордер, подання;
 - б) договір про надання правової допомоги, протест, санкція, положення про центр з надання безоплатної вторинної правової допомоги;
 - в) договір про надання правової допомоги, доручення центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги;
 - г) договір про надання правової допомоги, довіреність, ордер, доручення центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги.

4. Адвокатське бюро є:
 - а) юридичною особою, створеною одним адвокатом, і діє на підставі статуту.
 - б) фізичною особою, створеною адвокатами, і діє на підставі статуту;
 - в) громадським об'єднанням;

г) об'єднанням адвокатів.

5. *Адвокатське об'єднання є:*

- а) юридичною особою, створеною шляхом об'єднання двох або більше адвокатів (учасників), і діє на підставі статуту;
- б) юридичною особою, створеною двома або більше адвокатів (учасників);
- в) юридичною особою, що діє на підставі статуту;
- г) колективом, що діє на підставі статуту.

6. *Національна асоціація адвокатів України є:*

- а) державною комерційною професійною організацією;
- б) недержавною некомерційною професійною організацією, яка об'єднує всіх адвокатів України та утворюється з метою забезпечення та реалізації завдань адвокатського самоврядування;
- в) забезпеченою організацією задля реалізації завдань адвокатури;
- г) адвокатським самоврядним органом.

7. *Організаційними формами адвокатського самоврядування є:*

- а) конференція адвокатів регіону, рада адвокатів регіону, Рада адвокатів України, з'їзд адвокатів України;
- б) Національна асоціація адвокатів України;
- в) адвокатське об'єднання;
- г) адвокатське бюро.

8. *Гарантії адвокатської діяльності передбачені нормативно-правовими документами:*

- а) Конституцією України;
- б) Конституцією України, Законом України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», іншими законодавчими актами України;
- в) Конституцією України, Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року;
- г) Законом України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність».

9. *Представник ради адвокатів регіону має бути присутнім:*

- а) під час проведення обшуку, будь-якого володіння адвоката, приміщень, де він здійснює адвокатську діяльність, тимчасового доступу до речей адвоката;
- б) під час проведення обшуку чи огляду житла, іншого володіння адвоката, приміщень, де він здійснює адвокатську діяльність, тимчасового доступу до речей і документів адвоката;
- в) під час проведення слідчої дії чи застосування заходу забезпечення кримінального провадження;
- г) під час встановлення адвокатської таємниці.

10. *Адвокату гарантується:*

- а) заборона проведення огляду, розголошення, витребування чи

вилучення документів, пов'язаних із здійсненням адвокатської діяльності;

б) забезпечення безпеки під час участі в кримінальному судочинстві у порядку, встановленому законом;

в) рівність прав з іншими учасниками провадження, дотримання засад публічності й свободи в наданні доказів та у доведенні їх переконливості;

г) всі відповіді вірні.

В. Ситуаційні задачі

1. Іванову М. М. було повідомлено про підозру у кримінальному провадженні. У зв'язку з цим він заявив клопотання про допуск захисником його прав працівника приватної юридичної фірми, яка має право на здійснення представництва громадян за їхнім дорученням у кримінальних провадженнях. Слідчим поліції було відмовлено у задоволенні клопотання з тих мотивів, що працівник цієї фірми не має свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю.

Дайте відповіді на такі запитання:

1. *Хто може бути допущений до участі у справі як захисник? Які документи повинні бути подані особою, яку запросили захищати інтереси підозрюваного? Які обставини можуть бути підставою відмови допуску адвоката до участі у справі як захисника?*

2. *Які процесуальні права має підозрюваний?*

3. *Чи були порушені певні конституційні та кримінально-процесуальні права підозрюваного діями слідчого поліції? Які саме?*

2. Щодо бізнесмена Степанова К. В. було розпочато досудове розслідування за статтею, яка передбачала санкцію позбавлення волі довічно. Після повідомлення Степанову К. В. про підозру, слідчий оголосив йому права та його обов'язки. Степанов К. В. почав вимагати призначення йому захисника за рахунок держави. Слідчий відмовив йому на тій підставі, що довідка про отримані доходи за останній рік свідчить про те, що Степанов К. В. – мільйонер, тому захисника повинен запросити і оплатити самостійно.

Через два дні слідчому було подане клопотання про допуск до участі у справі Смика Л.Ю. як захисника Степанова К.В. У клопотанні також містилася вимога про надання побачення із захисником. Дане клопотання слідчий розглядав три дні, а за цей час проводив слідчі дії з Степановим К.В. Через деякий час слідчий заявив, що розслідування завершено, тому що він має докази вини Степанова К.В. Було виявлено, що перше побачення захисника із підзахисним знімалося прихованою камерою, якою було зафіксовано, як Степанов К.В. розказує про вчинений злочин.

Дайте відповіді на такі запитання:

1. *Які конституційні права Степанов К.В. було порушено?*

2. *У яких випадках участь захисника є обов'язковою?*

3. *Чи були в діях слідчого порушення чинного законодавства?*

4. *Що у таких випадках слід зробити захиснику?*

3. Неповнолітнього Б. було затримано слідчим Зарічного районного

відділу міліції м. Сум 8 квітня 2014 р. за підозрою у вчиненні злочину, передбаченого п. 3 ст. 185 КК. Але неповнолітньому не було роз'яснено права підозрюваного, а також не забезпечено допомогу захисника. Через дві доби за участю Б. було проведено відтворення обстановки та обставин події, але з порушенням п. 1 ч. 2 ст. 52 КПК без участі захисника. Крім того, підозрюваного К. на порушення вимог ст. 63 Конституції було попереджено про кримінальну відповідальність за відмову від давання показань та за давання завідомо неправдивих показань.

Дайте відповіді на такі запитання:

1. *Чи були в діях слідчого порушення чинного законодавства?*
2. *Чи зобов'язаний слідчий призначити неповнолітньому захисника?*
3. *Як має діяти захисник у такій ситуації?*

4. Борщов Ю.Т. був запрошений дружиною Іванова В.В. як його захисник. З моменту укладення угоди про надання адвокатських послуг як захисника Борщов вчинив такі дії:

а) подав клопотання слідчому про допуск його як захисника до участі у справі та клопотання про надання йому побачення з підзахисним;

б) до клопотання додав свідоцтво про право на заняття адвокатською діяльністю;

в) почав розшукувати свідків скоєння злочину та брати у них пояснення;

г) почав посилати запити в різні установи про надання відомостей про осіб, які відомі у даній кримінальній справі (свідків, потерпілого, експертів) з метою знайдення на них компрометуючих фактів.

Дайте відповіді на такі запитання:

1. *Хто може бути визнаний захисником?*
2. *Що зобов'язаний зробити захисник після укладення угоди про надання адвокатських послуг?*
3. *Які порушення вчинив захисник?*
4. *Чи братимуться до уваги пояснення свідків, які захисник відібрав до винесення постанови про допуск його до участі у справі як захисника?*
5. *Які права та обов'язки має захисник на досудовому слідстві?*

Методичні рекомендації

А. Виклад теоретичного матеріалу можливий після вивчення теми "Державна податкова служба та державна митна служба України". Слід детально зупинитися на таких важливих теоретичних питаннях, як: система і структура державної податкової служби та державної митної служби України; їх завдання, принципи діяльності; правові засади діяльності; структура і

компетенція підрозділів державної податкової служби та державної митної служби України.

Б. Для вирішення практичних завдань необхідно проаналізувати норми законодавства України щодо державної податкової служби та державної митної служби України.

Список рекомендованих джерел

1. Рекомендована література

1. Конституція України: Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. – К.: Преса України, 2009. – 80 с.
2. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 05.07.2012 р. // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.rada.gov.ua.
3. Про безоплатну правову допомогу Закон України від 02.06.2011 р. // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.rada.gov.ua.
4. Адвокатський іспит: підготовчий курс : Навч. посіб. / О.В. Баулін, В.І. Лебідь, П.С. Матвеев та ін. 7-ме вид., доповн. і перероб. Київ : Алерта, 2019. 882 с.
5. Адвокатський іспит: зразки процесуальних документів: Навч. посіб. / О.В. Баулін, В.І. Лебідь, П.С. Матвеев, С.П. Матвеева. 3-тє вид., переробл. та доповн. К.: Алерта, 2019. 288 с.
6. Берднік І.В. Проблеми застосування судами норм КК України про звільнення від кримінальної відповідальності за злочини, що посягають на водні ресурси. Вісник кримінального судочинства. 2019. № 1. С. 112-122.
7. Вереша Р.В. Кваліфікаційний адвокатський іспит: навч.-практ. посіб. 2-ге вид. / Р.В. Вереша, М.В. Павленчик. К.: Алерта, 2019. 462 с.
8. Головка М.Б. Визначення родового об'єкта військових злочинів. Право і суспільство. 2014. № 6-2. Ч. 2. С.203-209.
9. Головка М.Б. Спеціальний суб'єкт військових злочинів Європейські перспективи. 2014. №8. С. 136 -143.
10. Зейкан Я. Кримінальний процес: основні аспекти адвокатської діяльності: посібник викладача / Я.Зейкан, О.Яновська. – К.: ТОВ «7КО», 2010. – 235 с.
11. Зейкан Я.П. Адвокат: навички професії: практич. посібник: 2-ге вид, стер. / Я.П. Зейкан. – К.: КНТ, 2008. – 788 с.
12. Кваліфікаційний іспит адвоката: доступ до майбутньої професії: навч. посіб.: теорет. част. 2-ге видан. зі змін. і доповн. та з урахув. прав. позиц. Верховного Суду. За ред. д-ра юрид. наук, проф. О. П. Кучинської, д-ра юрид. наук, проф. М. А. Погорецького та д-ра юрид. наук, проф. О. Г. Яновської. К.: Алерта, 2019. 932 с
13. Кваліфікаційний іспит адвоката: доступ до майбутньої професії: практич. част. : навч. посіб., 2-ге видан. зі змін. і доповн. За ред.

докт. юрид. наук, проф. О.П. Кучинської, докт. юрид. наук, проф. М.А. Погорецького, докт. юрид. наук, проф. О.Г. Яновської. К.: Алерта, 2019. 220 с.

14. Синекий О.В. Адвокатура как институт правовой помощи и защиты: новый курс адвокатского права и адвокатской криминалистики: учеб. пособие: изд. 2-е, испр. и доп. / О.В. Синекий. – Х.: Право, 2012. – 516 с.

15. Фурса С.Я. Адвокатура України: Навчальний посібник: у 2 кн. / С.Я. Фурса. – К.: Видавець Фурса С.Я., КНТ, 2006. – Кн. 1. – 940 с.

ВАРІАНТ 10**А. Теоретичне питання****Прокуратура України.***Орієнтовний план*

1. *Походження та історичний шлях прокуратури України.*
2. *Поняття прокуратури України. Засади діяльності прокуратури.*
3. *Функції та повноваження прокуратури України. Система органів прокуратури.*
4. *Характеристика Закону України «Про прокуратуру» від 14.10.2014 р.*

Б. Тестові завдання

1. У якому порядку відповідно до Закону України «Про прокуратуру» здійснюється призначення посади заступника Генерального прокурора України – керівника Спеціалізованої антикорупційної прокуратури, його першого заступника та заступника?

- А) указом Президента України за поданням Генерального прокурора України;
- Б) Генеральним прокурором України за результатами відкритого конкурсу;
- В) за результатами відкритого конкурсу наказом Генерального прокурора України, погодженого із Директором Національного антикорупційного бюро України;
- Г) наказом Генерального прокурора України за поданням Ради прокурорів України.

2. Які посадові особи відповідно до Закону України «Про прокуратуру» можуть здійснювати функції прокуратури в Україні?

- А) особи, які обіймають адміністративні посади в органах прокуратури;
- Б) виключно прокурори;
- В) як прокурори, так і інші працівники прокуратури з числа державних службовців;
- Г) як прокурори, так і посадові особи інших органів державної влади, яким функції прокурорів делеговано у встановленому законом порядку.

3. Хто здійснює нагляд відповідно до Закону України «Про прокуратуру» за досудовим розслідуванням корупційних злочинів, вчинених прокурорами Спеціалізованої антикорупційної прокуратури?

- А) прокурор, який визначається Генеральним прокурором України із числа своїх заступників (крім керівника Спеціалізованої антикорупційної прокуратури) або керівників департаментів Генеральної прокуратури України;

Б) прокурор, який вніс відомості про вчинене кримінальне правопорушення до Єдиного реєстру досудових розслідувань;

В) прокурор, який за розподілом обов'язків уповноважений на процесуальне керівництво розслідуваннями, які проводяться детективами Національного антикорупційного бюро України;

Г) безпосередньо керівник Спеціалізованої антикорупційної прокуратури.

4. Хто організовує діяльність Спеціалізованої антикорупційної прокуратури відповідно до Закону України «Про прокуратуру»?

А) Генеральний прокурор України;

Б) перший заступник Генерального прокурора України;

В) заступник Генерального прокурора України – керівник Спеціалізованої антикорупційної прокуратури;

Г) керівник антикорупційного центру.

5. Відповідно до Закону України «Про прокуратуру» заступник Генерального прокурора України – керівник Спеціалізованої антикорупційної прокуратури має повноваження:

А) призначати і звільняти першого заступника та заступника керівника Спеціалізованої антикорупційної прокуратури;

Б) визначати систему оплати та посадові оклади підпорядкованим прокурорам;

В) самостійно за потреби змінювати структуру Спеціалізованої антикорупційної прокуратури;

Г) розподіляти обов'язки між першим заступником та заступником керівника Спеціалізованої антикорупційної прокуратури.

6. Відповідно до Закону України «Про прокуратуру», у якій частині прокурори Спеціалізованої антикорупційної прокуратури підпорядковуються керівнику цієї прокуратури?

А) в частині виконання письмових вказівок з питань реалізації покладених функціональних обов'язків;

Б) виключно в частині виконання письмових наказів адміністративного характеру, пов'язаних із організаційними питаннями діяльності прокурорів та органів прокуратури;

В) з питань реалізації прокурорами покладених на них функціональних обов'язків, так і з організаційних питань діяльності прокурорів та органів прокуратури;

Г) прокурори є незалежними в своїй функціональній діяльності і не підпорядковуються керівнику при їх практичній реалізації.

7. Де розташовується відповідно до Закону України «Про прокуратуру» Спеціалізована антикорупційна прокуратура та її територіальні філії?

А) в службових приміщеннях Національного антикорупційного бюро України або в службових приміщеннях Генеральної прокуратури України

(регіональної чи місцевої прокуратури), які розташовані окремо від інших службових приміщень Генеральної прокуратури України (регіональної чи місцевої прокуратури);

Б) в службових приміщеннях, які розташовані за юридичною адресою Генеральної прокуратури України;

В) в будівлі, спеціально виділеної Кабінетом Міністрів України під Спеціалізовану антикорупційну прокуратуру;

Г) питання щодо розміщення Спеціалізованої антикорупційної прокуратури законом не врегульовано.

8. Якими повноваженнями щодо Спеціалізованої антикорупційної прокуратури наділяє закон Генерального прокурора України?

А) представляти Спеціалізовану антикорупційну прокуратуру у зносинах із державними органами, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами та організаціями тощо;

Б) видавати накази з питань, що належать до його адміністративних повноважень;

В) здійснювати розподіл обов'язків між першим заступником та заступниками Спеціалізованої антикорупційної прокуратури;

Г) визначати групу прокурорів, які здійснюватимуть повноваження в особливо складних кримінальних провадженнях.

9. Прокурор призначається на посаду:

А) строком на 5 років та може бути звільнений з посади, його повноваження на посаді можуть бути припинені лише з підстав та в порядку, передбаченому цим Законом;

Б) строком на 3 роки та може бути звільнений з посади, його повноваження на посаді можуть бути припинені лише з підстав та в порядку, передбаченому цим Законом;

В) безстроково та може бути звільнений з посади, його повноваження на посаді можуть бути припинені лише з підстав та в порядку, передбачених цим Законом;

Г) безстроково та не може бути звільнений без вмотивованого рішення Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії прокурорів в порядку, передбаченому цим Законом.

10. Кого негайно повідомляють про початок кримінального провадження стосовно прокурора?

А) Раду прокурорів України;

Б) Генерального прокурора України;

В) Кваліфікаційно-дисциплінарну комісію прокурорів;

Г) Вищу раду юстиції.

В Практичні ситуації

1. У., 26 років, який закінчив юридичний коледж зі ступенем бакалавра і має річний стаж роботи державним виконавцем, звернувся до прокуратури області із заявою прийняти його на посаду прокурором у тому ж районі, де він працював на попередній посаді. Керівник відділу кадрів прокуратури області відмовив йому.

Чи були підстави для відмови? Які саме? Назвіть вимоги, що пред'являються до осіб, які призначаються на посади прокурорів. Який порядок добору кандидатів на прокурорські посади?

2. Прокурор місцевої прокуратури Золочівського р-ну подав апеляційну скаргу на вирок місцевого суду Золочівського р-ну Харківської обл. до Апеляційного суду Харківської обл. Прокурор Харківської обл. відкликав цю апеляцію скаргу у зв'язку з помилковою позицією прокурора місцевої прокуратури Золочівського р-ну.

Чи правильно вчинив прокурор області? Хто може відкликати апеляцію прокурора? Дайте характеристику принципу організації та діяльності органів прокуратури, на знання якого розраховано цю задачу.

3. До прокуратури району звернувся Д., інвалід із зору. Посилаючись на те, що йому дуже важко читати й писати, він висловив прохання виділити йому працівника прокуратури, який би зміг захистити його конституційні права у суді під час розгляду цивільної справи. Прокурор району відмовив йому, посилаючись на те, що у прокуратури на день звернення Д. великий обсяг термінової роботи. Йому було запропоновано звернутися до юридичної консультації за місцем мешкання.

Чи правильно вчинив прокурор? Інтереси яких груп громадян має представляти прокурор у суді?

4. За порушення трудової та виконавчої дисципліни керівник прокуратури м. Харкова своїм наказом притягнув до дисциплінарної відповідальності прокурора вказаної прокуратури й виніс йому сувору догану.

Чи правильно вчинив керівник прокуратури? Який прокурор може притягнути до дисциплінарної відповідальності працівників місцевих прокуратур? Які види дисциплінарних стягнень можуть застосовуватися до працівників прокуратури?

Методичні рекомендації

А. Виклад теоретичного матеріалу можливий після вивчення тем "Поняття правоохоронної органу та правоохоронної діяльності", "Прокуратура України". Слід детально зупинитися на таких важливих теоретичних питаннях, як походження та історичний шлях прокуратури України; поняття прокуратури України; засади діяльності прокуратури; функції та повноваження прокуратури України; система органів прокуратури.

Б. Для вирішення практичних завдань необхідно проаналізувати норми Закону України «Про прокуратуру» від 14.10.2014 р.

Список рекомендованих джерел

1. Конституція України від 28.06.1996 р. // Відом. Верхов. Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.
2. Про прокуратуру: Закон України від 14.10.2014 (зі змін. та допов.) // Там же. – 2015. – № 2-3. – Ст. 12.
3. Про основні засади організації роботи в органах прокуратури України, наказ Генеральної прокуратури України № 15 від 19.01.2017 р. [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: https://www.gp.gov.ua/ua/gl.html?_m=publications&_t=rec&id=94102
4. Положення про організацію кадрової роботи в органах прокуратури, затверджене наказом Генеральної прокуратури України № 351 від 18 грудня 2017 року [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: http://www.gp.gov.ua/ua/gl.html?_m=publications&_t=rec&id=94102
5. Про організацію діяльності органів прокуратури України з особистого прийому, розгляду звернень та забезпечення доступу до публічної інформації наказ Генеральної прокуратури України № 15 від 19.01.2017 р. [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: https://www.gp.gov.ua/ua/gl.html?_m=publications&_t=rec&id=94102
6. Безкровний, Є. А. Діяльність органів прокуратури України з розгляду звернень: організаційно-правовий аспект : монографія / Безкровний Є. А. ; Ген. прокуратура України, Нац. акад. прокуратури України. - Київ : Нац. акад. прокуратури України, 2016. - 207 с. 6.
7. Горзов А.П. Дисциплінарна відповідальність прокурора як елемент його статусу: адміністративно-правовий вимір: моногр. / А.П. Горзов. – К.: Національна академія прокуратури України, 2017. – 194 с.
7. Козьяков І. Прокуратура vs правоохоронні органи у складі сектору безпеки і оборони України / І.Козьяков // Вісник прокуратури – 2019. – № 9. – С. 54-62.
8. Мичко М. Про основні принципи організації прокуратури / М. Мичко, Н. Голова // Право України. – 2000. – № 12. – С. 74-77.
9. Організація роботи в органах прокуратури України: навчальний посібник / кол. авт.; за ред. Осадци О.М.; Кравчука В.М. – Київ: Національна академія прокуратури України, 2019. – 356 с.
10. Рекомендації для вивчення порядку розгляду звернень і запитів та особистого прийому громадян в органах прокуратури України / кол. авт. – Київ: Національна академія прокуратури України, 2018. – 40 с.
11. Черв'якова О. Забезпечення принципу гласності в діяльності органів прокуратури / О. Черв'якова // Вісн. прокуратури. – 2001. – № 2. – С. 90-93

3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

За виконання контрольної роботи здобувачі вищої освіти можуть отримати max 8 балів.

Завдання (теоретичні питання) контрольної роботи оцінюються таким чином:

- 2 бали – точна відповідь та змістовне обґрунтування рішення;
- 1,5 бали – точна відповідь та недостатнє обґрунтування рішення;
- 1 бал – не зовсім точна відповідь та недостатнє обґрунтування рішення;
- 0,5 балів – студент намагався дати відповідь, але показав незадовільний рівень знань із теми, вміння орієнтуватися в тексті нормативного акту.

Завдання (тестові) контрольної роботи.

Правильність виконання тестових завдань залежить від кількості вибраних правильних відповідей:

- 3 бали – точні відповіді на понад 90-95% тестових питань;
- 2 бали – точні відповіді на 75%-89% тестових питань;
- 1 бал – точні відповіді від 55% до 74 % тестових питань;
- 0 балів – студент дав відповідь на меншу кількість, ніж 50% питань і показав незадовільний рівень знань програмних питань.

Завдання (вирішення практичних задач) контрольної роботи оцінюються таким чином.

3 бали – повна відповідь на питання;

2 бали – відповідь, яка позбавлена серйозних неточностей, але має окремі недоліки;

1 бал – неповна відповідь на запитання, в якій налічується не багато неточностей;

0 балів – неповна відповідь на запитання, в якій налічується багато неточностей, не достатнє володіння науковим апаратом.

Додаток А Зразок оформлення титульної сторінки контрольної роботи

Міністерство освіти і науки України
Чернігівський національний технологічний університет
Кафедра кримінального права та правосуддя

КОНТРОЛЬНА РОБОТА З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Тактика та методика розслідування злочинів у сфері службової діяльності»

Варіант № _____

Студента _____ курсу

Група _____

Корнієнка Олега Володимировича

Контрольну роботу перевірів:

к.ю.н., доцент _____

оцінка _____

« _____ » _____ 20 _____